

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring och temporär ändring av lagen om farledsavgift

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring och temporär ändring av lagen om farledsavgift (RP 51/2023 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande sakkunnig Juha Tervonen, kommunikationsministeriet
- budgetråd Kati Jussila, finansministeriet
- ledande sakkunnig Tiina Haapasalo, Finlands näringsliv rf
- ledande sjöfartssakkunnig Ramsay Carolus, Rederierna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Transport- och kommunikationsverket
- Trafikledsverket.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det en ändring i en lag om ändring och temporär ändring av lagen om farledsavgift. Farledsavgiften har varit halverad åren 2015—2023. Enligt propositionen ska halveringen fortsätta att gälla också under åren 2024—2027.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2024 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt och senast den 31 december 2023, då giltigheten för den ändringslag som ändras går ut.

Betänkande KoUB 4/2023 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) Nivån på farledsavgiften och de årliga intäkterna av farledsavgifterna har ursprungligen dimensionerats enligt de utgifter för farledshållning, isbrytning, ledning av sjötrafiken och sjömätning vid kusten som ska täckas med medel ur statsbudgeten. Utskottet anser att farledsavgiftssystemet är ytterst viktigt för den finska sjöfartens verksamhetsförutsättningar.

(2) Farledsavgiften har temporärt tagits ut halverad sedan ingången av 2015. Regeringsprogrammet föreslår att farledsavgiften halveras permanent i syfte att säkerställa den finska exportindustrins konkurrenskraft. Utskottet ställer sig bakom den planenlighet och förutsägbarhet som följer av att halveringen av avgiften görs permanent.

(3) Utskottet anser det vara viktigt att farledsavgiftssystemet innehåller regler om vissa lättnader, såsom en övre gräns per anlop och en övre gräns för antalet betalningar under ett kalenderår. Ett passagerarfartyg betalar således farledsavgift högst 30 gånger och ett lastfartyg högst 10 gånger under ett kalenderår. Det är viktigt att farledsavgifterna inte i för stor utsträckning belastar fartyg som regelbundet eller ofta använder en viss farled.

(4) Enligt inkommen utredning sänktes farledsavgiften mer för lastfartyg med god isklass, och mindre för passagerarfartyg, fartyg med sämre isklass och fartyg som inte hör till någon isklass. För att trygga försörjningsberedskapen anser utskottet det vara viktigt att de högre byggnads-, bränsle- och övriga driftskostnaderna för fartyg med högre isklass kompenseras genom en lägre farledsavgift. Detta är särskilt viktigt med tanke på den finska sjöfarten, rederiernas investeringar och Finlands försörjningsberedskap.

(5) I utskottet lyftes det också fram synpunkter som ifrågasatte farledsavgiftssystemet, och ansågs att man bör bedöma om systemet till alla delar är optimalt. Vid utfrågningen av sakkunniga föreslogs också att investeringsprogrammet för en övergripande reform av isbrytarbeståndet finansieras utan att farledsavgiftssystemet används.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 51/2023 rd utan ändringar.

Betänkande KoUB 4/2023 rd

Helsingfors 8.11.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jouni Ovaska cent
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Marko Asell sd
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Petri Huru saf
medlem Aleksi Jäntti saml
medlem Marko Kilpi saml
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Mats Löfström sv
medlem Anna-Kristiina Mikkonen sd
medlem Pinja Perholehto sd.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.

Betänkande KoUB 4/2023 rd
Reservation

Reservation

Motivering

Finansministeriet har i sitt yttrande till kommunikationsutskottet konstaterat att halveringen av farledsavgiften i praktiken inte har mer än en marginell betydelse för logistikkostnaderna eller den nationella konkurrenskraften.

Kommunikationsministeriet bedömer att propositionen orsakar staten ett årligt inkomstbortfall på 36 miljoner euro jämfört med om halveringen av farledsavgiften skulle upphöra.

I detta utmanande läge för Finlands offentliga finanser bör alla företagsstöd bedömas mycket kritiskt i fråga om kostnadseffektivitet och genomslag, i synnerhet när de har skadliga miljökonsekvenser.

I ljuset av den information som presenterats är det skäl att slopa halveringen av farledsavgiften. För att omvärlden ska vara förutsägbar är det motiverat att ändringen genomförs stegvis under de följande åren.

Förslag

Jag föreslår

*att riksdagen godkänner ett uttalande (**Reservationens förslag till uttalande**).*

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och lämnar riksdagen propositioner genom vilka halveringen av farledsavgiften slopas före 2027.

Helsingfors 8.11.2023

Atte Harjanne gröna